

KLAGANDE

Scipe Avdi, 19791008-7944

Ombud: Biträdande jurist Daniel Knezovic

MOTPART

Försäkringskassan

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten i Malmös dom den 19 mars 2020 i mål nr 8625-19, se bilaga A

SAKEN

Bostadsbidrag

KAMMARRÄTTENS AVGÖRANDE

Kammarrätten avslår överklagandet.

YRKANDEN M.M.

Scipe Avdi yrkar att hon ska beviljas bostadsbidrag i enlighet med tidigare ansökan och anför följande. Försäkringskassan har gjort bedömningen att hon har hushållsgemenskap med sin särbo sedan han bekräftat att de är i en relation. Försäkringskassan har dock missat innebörden av relationen och har inte frågat henne vad hennes särbo menat. Omständigheten att någon tillfälligt sover över på en annan plats kan inte likställas med ett samboförhållande. En särbo kan inte vara förbjuden att vistas på samma plats som den han eller hon har ett särboförhållande med. Förvaltningsrätten har vidare inte tagit hänsyn till att hon på egen hand tar hand om fyra barn och utan sökt bostadsbidrag har stora svårigheter att försörja familjen.

Försäkringskassan anser att överklagandet ska avslås och anför följande. Det står klart att Scipe Avdi och Bilal El-Barchali har separata boenden, men även att de har haft ett förhållande i ett antal år och fått två gemensamma barn under den perioden. Respektive förälders familjesituation medför att man behöver två separata boenden. Bedömningen görs att det föreligger hushållsgemenskap främst med hänsyn till att de fått gemensamma barn under den tid som Scipe Avdi uppgett sig vara ensamstående, att relationen pågått under flera år med frekventa övernattningar, redovisade kontotransaktioner samt uppgifterna som framkommit vid hembesöket angående relationen.

SKÄLEN FÖR KAMMARRÄTTENS AVGÖRANDE

Frågan i målet är om Scipe Avdi är att betrakta som ensamstående eller sambo vid prövningen av hennes rätt till bostadsbidrag från och med april 2019.

Enligt 95 kap. 6 § socialförsäkringsbalken likställs sambor med makar när det gäller bostadsbidrag. Om det på grund av omständigheterna är sannolikt att två personer är sambor, ska de likställas med sambor om inte den som ansöker om bostadsbidrag eller den som bidraget betalas ut till visar att de inte är sambor.

Högsta förvaltningsdomstolen har uttalat att vad gäller underhållsstöd bör uttrycket ”bo tillsammans” inte begränsas enbart till situationen då föräldrarna huvudsakligen tillbringar sin dygnsvila i samma bostad. Även föräldrar som inte på det sättet lever tillsammans, men som ändå har en hushållsgemenskap som normalt präglar ett sammanlevande bör omfattas av uttrycket (se HFD 2018 ref. 70). Referatet gäller visserligen underhållsstöd och vad som avses med uttrycket att bo tillsammans. Regelverken för bostadsbidrag och underhållsstöd har dock en likartad utformning och flera anpassningar av reglerna har skett i syfte att bl.a. undvika följden att en

person anses som ensamstående enligt det ena regelverket och sammanboende enligt det andra (prop. 2001/02:119 s. 44 och prop. 2004/05:112 s. 21 f). Detta talar enligt kammarrättens mening för att vad som kommit till uttryck i HFD 2018 ref. 70 även bör kunna vara vägledande när det gäller bostadsbidrag.

Scipe Avdi och Bilal El-Barchali har bl.a. fått två barn tillsammans under tid då Scipe Avdi uppgett att de inte bott tillsammans, 2014 och 2015. Det är vidare ostridigt att de fortfarande hade en relation vid den i målet aktuella tidpunkten. Genom deras egna uppgifter och Försäkringskassans iakttagelser är det utrett att Scipe Avdi har övernattat hos Bilal El-Barchali i viss utsträckning, även om den närmare omfattningen är oklar. Bilal El-Barchali har vid kontakt med Försäkringskassan uppgett att viljan inte saknats, men att Scipe Avdi inte kan lämna sina barn hemma och att hennes äldsta barn inte vill följa med hem till honom. Han har även uttryckt att de kompromissar för barnens skull och att det bästa vore om de kunde bo tillsammans allihop. I samband med hembesöket har han även uttryckt att de är gifta enligt muslimsk sed.

Kammarrätten anser att särskilt uppgifterna om gemensamma barn, relationens art mellan Scipe Avdi och Bilal El-Barchali samt uppgifterna om att hon med viss regelbundenhet övernattat hos honom tyder på att de har en sådan hushållsgemenskap att det är sannolikt att Scipe Avdi var sambo med Bilal El-Barchali. Det ankommer därmed på Scipe Avdi att visa att så inte var fallet.

Scipe Avdi har hänvisat till att de har haft separata bostäder och genom intyg från grannar och vänner försökt visa att Bilal El-Barchali inte brukar vistas hemma hos henne. Hon anser att uppgifterna om deras ekonomi vid den aktuella tidpunkten inte heller visar att de har haft ett sådant ekonomiskt samarbete att man kan tala om en hushållsgemenskap. Vidare har förskolan lämnat uppgifter om att personalen aldrig har träffat Bilal El-Barchali och

att de inte har fått uppfattningen att barnen hälsar på hos honom kontinuerligt. Det anges även i journaler från vården – såväl före som efter den aktuella tidpunkten – att Scipe Avdi och Bilal El-Barchali inte bor ihop. Hon har även hänvisat till uppgifter som lämnats av anställda inom socialtjänsten.

Kammarrätten anser att de intyg och dokumenterade muntliga uppgifter från grannar, vänner och nära anhöriga som getts in i målet inte ger någon klar bild av hur Scipe Avdis och Bilal El-Barchalis relation har sett ut vid den aktuella tidpunkten. Uppgifter om att Scipe Avdi alltid varit hemma i sin lägenhet i Arlöv motsägs av Scipe Avdis och Bilal El-Barchalis egna uppgifter och lämnas därför utan avseende. Det noteras att socialsekreteraren som utfärdat ett intyg i oktober 2020 endast verkar uttala sig utifrån förhållandena under 2020 och att tjänstemannen som uttalat sig i juli 2019 inte närmare har utvecklat vad bedömningen har baserats på. Uppgifterna ger därför inte någon närmare vägledning vid bedömningen av om det har förelegat en hushållsgemenskap. Inte heller den omständigheten att Scipe Avdi och barnens pappa haft separata bostäder medför i sig att det är visat att de inte är sambor. Sammantaget anser kammarrätten att Scipe Avdi inte visat att hon och barnens pappa inte var sambor vid den aktuella tidpunkten. Hon har därmed inte rätt till bostadsbidrag som ensamstående och överklagandet ska avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga B (formulär 4).

Åsa Ståhl
skiljaktig mening

Maria Fröberg

Katarina Dunnington
referent

/Kristin Palm

Kammarrättsrådet Åsa Ståhls skiljaktiga mening.

Enligt 2 kap. 13 § socialförsäkringsbalken framgår vad som avses med sambo av 1 § sambolagen (2003:376). Det finns alltså en uttrycklig hänvisning till definitionen i sambolagen.

Av praxis framgår att en förutsättning för att sambolagen ska vara tillämplig är att personerna i fråga kan sägas bo tillsammans och att den gemensamma bostaden således har karaktär av permanentbostad för dem båda. Lagen är inte tillämplig om samlevnaden endast tar sig uttryck i att den ene besöker den andre, oavsett om besöken har stor regelbundenhet och frekvens (NJA 1994 s. 256).

Scipe Avdi och Bilal El-Barchali har varsitt separat boende. Det har inte kommit fram något stöd för att det finns en gemensam bostad som har karaktär av permanentbostad för dem båda. Försäkringskassan har därmed inte gjort sannolikt att de är sambor. Jag anser därför att Scipe Avdi ska betraktas som ensamstående vid prövningen av hennes rätt till bostadsbidrag.

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I MALMÖ**
Avdelning 4

DOM
2020-03-19
Meddelad i Malmö

Mål nr
8625-19

KLAGANDE

Scipe Avdi, 19791008-7944

Ombud: Biträdande jurist Aila Löfberg Nilsson

MOTPART

Försäkringskassan
Processjuridiska enheten, Malmö
Box 4153
203 12 Malmö

ÖVERKLAGAT BESLUT

Försäkringskassans beslut 2019-06-28, se bilaga 1

SAKEN

Bostadsbidrag

FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten avslår överklagandet.

YRKANDE OCH INSTÄLLNING

Scipe Avdi yrkar att Försäkringskassans beslut upphävs och att hon därmed beviljas fortsatt bostadsbidrag. Hon anför följande. För att ett samboförhållande ska vara för handen krävs att fråga är om ett stadigvarande boende, ett parförhållande och ett gemensamt hushåll. Hon förnekar inte att hon har en relation med Bilal El-Barcahli. Att vara i en relation är dock inte detsamma som att vara sammanboende. Att paret har gjort swishöverföringar mellan sig motsägs inte heller. De har två gemensamma barn som är boende hos henne, varför Bilal ibland bidrar ekonomiskt. Det måste dock poängteras att överföringarna via swish förekommer totalt åtta gånger under perioden september 2017 – september 2018. Kontoutdrag visar att hon varje månad betalar hela hyran från eget bankkonto. Bilal står på samma sätt ensam för betalningen av hyra för sitt boende. Uppgiften att hon och Bilal skulle vara gifta enligt islamsk rätt stämmer inte. Att hon var hemma hos Bilal när Försäkringskassan kom på hembesök innebär inte heller att de är sambor. Det är tragiskt att myndighetsutövningen har lett till att Bilal intygar att han aldrig mer kommer att låta henne sova över hos honom. Det är oacceptabelt att Försäkringskassan drar slutsatsen om sammanboende till följd av en uppgift om övernattningar. Den 1 juli 2019 beviljade Försäkringskassan henne bostadstillägg såsom ensamstående.

Scipe Avdi åberopar bl.a. journalanteckningar och intyg från hennes barns förskola till styrkande av att hon och Bilal är särbor.

Försäkringskassan bestrider bifall till överklagandet.

SKÄLEN FÖR AVGÖRANDET

För att Scipe Avdi ska ha rätt till bostadsbidrag i egenskap av ensamstående med barn krävs bl.a. att hon inte ska anses vara sambo med Bilal.

Beträffande bostadsbidrag finns det i 95 kap. 6 § socialförsäkringsbalken en s.k. presumtionsregel som stadgar att om det på grund av omständigheterna är sannolikt att två personer är sambor ska de likställas med sambor, såvida inte den som ansöker om bostadsbidrag eller den som bidraget betalas ut till visar att de inte är sambor. Av praxis framgår att denna presumtionsregel inte är direkt tillämplig i en återkravssituation. Enligt förvaltningsrätten finns det däremot inget skäl till varför den inte skulle tillämpas i en sådan indragningssituation som den nu aktuella, dvs. när fråga är om bostadsbidrag ska fortsätta lämnas eller ej.

När det gäller innebörden av uttrycket bo tillsammans framgår av praxis rörande den, i detta avseende, likartade förmånen underhållsstöd att det finns anledning att väga in om föräldrarna har en sådan hushållsgemenskap som normalt präglar ett sammanlevande även om de inte fullt ut delar bostad. Uttrycket att ”bo tillsammans” begränsas således inte enbart till den situationen då föräldrarna huvudsakligen tillbringar sin dygnsvila i samma bostad. Även föräldrar som inte på det sättet lever tillsammans men som ändå har en hushållsgemenskap i nyss angiven mening omfattas av uttrycket. (Jfr HFD 2018 ref. 70).

Det är ostridigt Scipe Avdi och Bilal har en relation. De har också två gemensamma barn. Enligt förvaltningsrätten föreligger det redan härigenom en klar indikation på att det föreligger en hushållsgemenskap i lagstiftningens mening. I denna situation ankommer det på Scipe Avdi att visa att hushållsgemenskap trots allt inte föreligger för att hon ska kunna få fortsatt bostadsbidrag i egenskap av ensamstående med barn. Vad hon anfört och åberopat till styrkande av att de bara är särbor är otillräckligt i sammanhanget. Att Försäkringskassan beträffande en annan förmån har bedömt henne som ensamstående kan inte heller i sig påverka förvaltningsrättens rättsliga bedömning i ett mål rörande en annan förmån.

Förvaltningsrätten anser sammantaget att Försäkringskassan har haft fog för att dra in bostadsbidraget och att Scipe Avdi alltjämt inte förmått styrka att hon är att betrakta som ensamstående med barn i lagens mening. Överklagandet ska således avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga 2 (FR-12)

Petrus Tired
Rådman

I avgörandet har även nämndemännen Ulf-Göran Havenäng, Britt Liljekvist och Hans Lindström deltagit.

Försäkringskassan

GF Omprövning
Elma Rakovic, 010-119 47 63

190439836907_2019-0021937484 1 (3)

Datum
2019-06-28

Personnummer
19791008-7944

Scipe Avdi
Verkstadsgatan 3 A Lgh 1201
232 35 Arlöv

Förvaltningsrätten i Malmö		
Ink.	2019-07-18	M
Mål nr	8625-19	
Sakkod	Aktbil	2

FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I MALMÖ
Avdelning 3

INKOM: 2019-07-18
MÅLNR: 8625-19
AKTBIL: 2

Omprövning av beslut om bostadsbidrag

Beslut

Försäkringskassan ändrar inte beslutet som fattades den 26 april 2019.

Beskrivning av ärendet

Försäkringskassan beslutade den 26 april 2019 att du inte fick bostadsbidrag från april 2019. Detta beslut ersatte det interimistiska beslut som Försäkringskassan fattade den 22 mars 2019. Anledningen till beslutet var att Försäkringskassan bedömde att du och Bilal El-Barchali är sammanboende såsom en familj enligt lagens mening och att era familjesamband inte är brutna. De uppgifter som inkommit inte styrkte särlevnad därmed fanns inte rätt till bostadsbidrag som ensamstående.

Din begäran om omprövning

Du har begärt omprövning av beslutet och i din skrivelse angett skälen till detta.

Motivering till beslutet

Sambor likställs med makar när det gäller bostadsbidrag och de ska söka bostadsbidrag gemensamt. Om det på grund av omständigheterna är sannolikt att två personer är sambor, ska de likställas med sambor. Det här gäller dock inte om den som ansöker om bostadsbidrag visar att de inte är sambor. Försäkringskassans uppgift inskränker sig endast till att värdera det som sökanden visar på.

Att föräldrarna till barn är folkbokförda på olika adresser är inte i sig någon garanti för att föräldrarna faktiskt lever åtskilda.

Försäkringskassan har i samband med denna omprövning gått igenom ditt ärende på nytt men finner ingen anledning att göra någon annan bedömning än vad som gjorts i grundbeslutet. Du skriver att du och Bilal El-Barchali inte bor tillsammans med du har i samband med din begäran om omprövning inte skickat in några nya uppgifter eller underlag som visar att ni inte bor tillsammans. Att ni inte är folkbokförda på samma adress anses inte vara tillräcklig bevisning för att ni inte ska anses sammanboende.

Sammantaget gör omständigheterna i ärendet att Försäkringskassan bedömer det som sannolikt att Bilal El-Barchali är sammanboende med dig, dina två barn sedan tidigare och era gemensamma barn i din bostad på Verkstadsgatan 3 A lgh 1201 i Arlöv. Särlevnad anses därmed inte styrkt. Vidare anses ni inte heller ha brutit familjesambandet utan Försäkringskassan bedömer att ni lever under familjeliknande förhållanden trots skilda folkbokföringsadresser. Detta kan jämföras med att ni sammanbor och du har därför inte rätt till bostadsbidrag som ensamstående. Det du

har anført har beaktats men det anses inte tillräckligt för att visa att du lever åtskild från Bilal El-Barchali. Beslutet ändras därför inte.

Bestämmelser som beslutet grundas på

Det här beslutet är grundat på följande bestämmelser:

- 95 kap. 6 § socialförsäkringsbalken
- 113 kap. 7 § socialförsäkringsbalken.

Är du inte nöjd med beslutet?

Läs på nästa sida om vad du kan göra.

Försäkringskassan

Elma Rakovic

Är du inte nöjd med beslutet?

Om du tycker att beslutet är fel kan du överklaga det hos förvaltningsrätten. I så fall ska du skicka ett brev till Försäkringskassan. Försäkringskassan skickar sedan brevet till förvaltningsrätten.

Brevet måste komma in till Försäkringskassan inom två månader från den dag du tagit del av beslutet. Det ska innehålla följande uppgifter:

- Vilket beslut som du vill överklaga.
- Hur och varför du vill att beslutet ska ändras.
- Ditt namn, personnummer, adress och telefonnummer.

Om du anlitar ombud vill förvaltningsrätten att du anger ombudets namn, adress och telefonnummer.

Ett överklagande skickas till Försäkringskassan, OMP, 405 20 Göteborg.

Har du frågor?

Du är välkommen att ringa till vårt kundcenter om du har några frågor.

Kontaktuppgifter
Försäkringskassan, OMP
405 20 Göteborg

Telefon: 0771-524 524
www.forsakringskassan.se
Org.nr: 202100-5521

Hur man överklagar

FR-12

Vill du att beslutet ska ändras i någon del kan du överklaga. Här får du veta hur det går till.

Överklaga skriftligt inom 2 månader

Tiden räknas oftast från den dag som du fick del av det skriftliga beslutet. I vissa fall räknas tiden i stället från beslutets datum. Det gäller om beslutet avkunnades vid en muntlig förhandling, eller om rätten vid förhandlingen gav besked om datum för beslutet.

För en part som företräder det allmänna (till exempel myndigheter) räknas tiden alltid från beslutets datum.

Observera att överklagandet måste ha kommit in till domstolen när tiden går ut.

Vilken dag går tiden ut?

Oftast är sista dagen för överklagande exakt 2 månader från det datum som tiden börjar räknas.

Exempel: Du fick del av beslutet den 21 december
→ tiden går ut den 21 februari.

Om samma datum inte finns i slutmånaden går tiden i stället ut på slutmånadens sista dag.

Exempel: Du fick del av beslutet den 31 december
→ tiden går ut den 28 februari.

Är sista dagen en lördag, söndag eller helgdag, mid-sommarafton, julafton eller nyårsafton, räcker det att överklagandet kommer in nästa vardag.

och varför du tycker att kammarrätten ska ta upp ditt överklagande (läs mer om prövningstillstånd längre ner).

3. Tala om vilka bevis du vill hänvisa till. Förklara vad du vill visa med varje bevis. Skicka med skriftliga bevis som inte redan finns i målet.
4. Lämna namn och personnummer eller organisationsnummer.

Lämna aktuella och fullständiga uppgifter om var domstolen kan nå dig: postadresser, e-postadresser och telefonnummer.

Om du har ett ombud, lämna också ombudets kontaktuppgifter.
5. Skicka eller lämna in överklagandet till förvaltningsrätten. Du hittar adressen i beslutet.

Vad händer sedan?

Förvaltningsrätten kontrollerar att överklagandet kommit in i rätt tid. Har det kommit in för sent avvisar domstolen överklagandet. Det innebär att beslutet gäller.

Om överklagandet kommit in i tid, skickar förvaltningsrätten överklagandet och alla handlingar i målet vidare till kammarrätten.

Har du tidigare fått brev genom förenklad delgivning kan även kammarrätten skicka brev på detta sätt.

Så här gör du

1. Skriv förvaltningsrättens namn och målnummer.
2. Förklara varför du tycker att beslutet ska ändras. Tala om vilken ändring du vill ha

Prövningstillstånd i kammarrätten

När överklagandet kommer in till kammarrätten tar domstolen först ställning till om målet ska tas upp till prövning.

Kammarrätten ger prövningstillstånd i fyra olika fall.

- Domstolen bedömer att det finns anledning att tvivla på att förvaltningsrätten dömt rätt.
- Domstolen anser att det inte går att bedöma om förvaltningsrätten dömt rätt utan att ta upp målet.
- Domstolen behöver ta upp målet för att ge andra domstolar vägledning i rättstillämpningen.
- Domstolen bedömer att det finns synnerliga skäl att ta upp målet av någon annan anledning.

Om du *inte* får prövningstillstånd gäller det överklagade beslutet. Därför är det viktigt att i överklagandet ta med allt du vill föra fram.

Vill du veta mer?

Ta kontakt med förvaltningsrätten om du har frågor. Adress och telefonnummer finns på första sidan i beslutet.

Mer information finns på www.domstol.se.

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Den som vill överklaga kammarrättens avgörande ska skriva till Högsta förvaltningsdomstolen. Skrivelsen ställs alltså till Högsta förvaltningsdomstolen *men ska skickas eller lämnas till kammarrätten*.

Överklagandet ska ha kommit in till kammarrätten *inom två månader* från den dag då klaganden fick del av beslutet. Tiden för överklagande för det allmänna räknas dock från den dag beslutet meddelades.

För en enskild klagande är sista dagen för överklagande två månader från den dag då han/hon fick del av kammarrättens beslut. Om klaganden fick del av kammarrättens beslut t.ex. den 30 juni måste skrivelsen med överklagande ha kommit in senast den 30 augusti. Om klaganden fick del av beslutet t.ex. den 31 juli, som inte har någon motsvarighet två månader senare, löper tiden i stället ut på slutmånadens sista dag, dvs. i det här exemplet den 30 september. Om sista dagen för överklagande infaller på en lördag, söndag eller helgdag, midsommar, jul- eller nyårsafton, räcker det att skrivelsen kommer in nästa vardag.

För att ett överklagande ska kunna tas upp i Högsta förvaltningsdomstolen krävs att *prövningstillstånd* meddelas. Högsta förvaltningsdomstolen lämnar prövningstillstånd om det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas eller om det finns synnerliga skäl till sådan prövning, såsom att det finns grund för resning eller att målets utgång i kammarrätten uppenbarligen beror på grovt förbiseende eller grovt misstag.

Om prövningstillstånd inte meddelas står kammarrättens beslut fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till Högsta förvaltningsdomstolen varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla följande uppgifter;

1. den klagandes namn, person-/organisationsnummer, postadress, e-postadress och telefonnummer till bostaden och mobiltelefon. Dessutom ska adress och telefonnummer till arbetsplatsen och eventuell annan plats där klaganden kan nå för delgivning lämnas om dessa uppgifter inte tidigare uppgetts i målet. Om klaganden anlitar ombud, ska ombudets namn, postadress, e-postadress, telefonnummer till arbetsplatsen och mobiltelefonnummer anges. Om någon person- eller adressuppgift ändras är det viktigt att anmälan snarast görs till Högsta förvaltningsdomstolen
2. det beslut som överklagas med uppgift om kammarrättens namn, målnummer samt dagen för beslutet
3. de skäl som klaganden vill åberopa för sin begäran om att få prövningstillstånd
4. den ändring av kammarrättens beslut som klaganden vill få till stånd och skälen för detta
5. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.